

नर्सरीत एक दिवस

अनेक गगनांपलीकङ्गून, अज्ञाताच्या महानदीवरून
सुरु झालेला प्रवास.
निर्गुण निराकार अस्तित्वातून गोंडस बालकाचा
होणारा आविष्कार
विधात्याच्या गणकयंत्रांतील गुंतागुंतीच्या गणिताचा
असलेला एक भाग?
की असतात सारेच योगायोग?
लहानपणी वाटायचं की पांढरे शुभ्र डॉलदार पक्षी
चोचीत धरून आणून टाकतात इवलंसं गाठोडं
उघङ्गून पाहताच आत दिसतं
मोहक बालरूप, सृजनशील परमात्म्याचं.

आपल्याच विचारांत मग्न होऊन उभी होते
एकटीच मी किती वेळ
समोर होती छोटी बाळे
पांढ्याशुभ्र कफऱ्यात गुंडाळून ठेवलेली
ओळीने लावलेल्या छोट्या छोट्या पाळण्यांमध्ये
गुपचूप झोपलेली.
पूर्वजन्मीच्या आठवणींनी झोपेतल्या झोपेतही
गोड गोड हसणारी.

अचानक हसू संपले...
तीन दिवस वयाच्या अनुभवी बालकाने
रडण्याचा ‘सा’ लावला
बाकीच्या सान्यांनी त्याचा ‘रे’ ओढला
एकदम दचकून मी दाराकडे नजर टाकली.

पांढऱ्याशुभ्र कपड्यातील करड्या नजरेची जाडी नर्स
दमदार पावले टाकीत आमच्या दिशेने येत होती.
तिच्यामागून येत होत्या चपळाईने दोन मुली
प्रत्येक बाळाला सुई टोचून रक्तपासणी करण्यासाठी.

तीन दिवस वयाच्या अनुभवी बाळाला
सारे माहित झाले होते.
जन्मच मुळी झाला त्याचा ऑपरेशन टेबलावर
त्यानंतर चालूच राहिली सुयांची टोचाटोच
रक्तामध्ये असलेली साखर मोजण्यासाठी
काविळीचे प्रमाण तपासून पाहण्यासाठी
शरीरात जंतू नाहीत याची खात्री करण्यासाठी.

या लोकांना काय वाटतं, आम्हाला दुखत नाही?
मान, अपमान, प्रतिष्ठा, कसलीच जाणीव नाही?
कालची ती शस्त्रक्रिया, क्रूर आणि भयंकर
कशासाठी केली यांनी, मला न विचारताच?
तीन दिवसांचा अनुभवी बाळ आठवणीनेच रळू लागला
समोर दुधाची बाटली येताच जरासा शांत झाला.

दोनतीन नवी बाळे एव्हाना आली होती.
शेजारच्या पाळण्यांमध्ये झोपेतच हसत होती.
अनुभवी बाळाने स्वतःला सांवरले.
परिस्थितीची जाणीव देऊन यांना धीर द्यायला हवा.

इतक्यांत ती जाडी नर्स धीमेपणे परत आली
शेजारच्या बाळाला दुसऱ्या खोलीत घेऊन गेली.
यादेखील बिचाऱ्याची डॉक्टर आता सुनता करणार
कुठल्या क्रूर जगामध्ये आपण येऊन पडलो आहोत!
अनुभवी बाळाने गपकन् डोळे मिटले
पॅसिफायर तोंडात धरून झोपेचे सोंग घेतले.

परत जाग आली तेव्हा सारीकडे शांत होते.
छोटे छोटे सगळे पाळणे भिंतीजवळ नेले होते.
नातेवाईक कौतुकाने काचेतून पहात होते.
पाळण्यांतील चिमणे जीव टकाटका बघत होते.
शेजारच्या पाळण्यांतील नवजात चिमखडीने
बाळाकडे हळूच पाहून गोड गोड हास्य केले.
सुखाच्या रोमांचांनी त्याचे गाल लाल झाले.
अनुभवलेले सारे दुःख कुठल्याकुठे पळून गेले.
त्याच्याही ओठांवर गोडसे हसू फुटले
या जन्मातील पहिले वहिले!

- डा. कुंदा जोशी
('फेनफुले' या कवितासंग्रहातून)